

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Høringsuttale fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal - Forslag om å oppheve bestemmelsen om «priskontroll» i konsesjonsloven

Det vises til Landbruks- og matdepartementets høringsbrev datert 4. desember 2013 med forslag om å oppheve § 9 første ledd nr. 1 i konsesjonsloven av 28. november 2003 nr. 98. Høringsfristen er satt til 1. februar 2014.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har valgt å fokusere på punkt 5.6 i høringsnotatet med tittel «rekruttering og leiejord». Her understreker departementet at et godt landbruk er avhengig av et velfungerende marked for omsetning av eiendom. I denne sammenheng uttales det at et velfungerende marked vil gjøre det lettere å komme inn i næringen for de som vil satse på landbruk, og at de som trenger tilleggsjord kan få kjøpt areal for å styrke bruket sitt. Departementet er av den oppfatning at opphevelse av priskontrollen vil bidra til at aktive landbruksinteresserte kan få overta landbrukseiendom.

Et sentralt mål i landbrukslovgivningen har over generasjoner vært at eier og bruker skal være den samme. Lovgivningen bygger på en oppfatning av at en slik eierform ivaretar hensynet til norsk matproduksjon på en bedre måte enn om eiendommen eies av et selskap eller av en person som står fjernt fra driften. I Meld. St. 9 «Velkommen til bords» punkt. 10.6 er det fokusert på bedre eier- og bruksstruktur. Her fremgår det at omfanget av jordleie er økende i alle fylker. Dette er også en stor utfordring for landbruksnæringen i Møre og Romsdal, hvor omfanget av leiejord har økt i hele etterkrigstiden. I dag har bonden i vårt fylke i gjennomsnitt like mye leid som eid jord.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal er ikke sikker på om en opphevelse av priskontrollen vil gagne landbruksnæringen i fylket vårt. Om næringen skal kunne møte kravene til rasjonell drift og økonomisk lønnsomhet, må den jevnlig investere stort i tidsriktige driftsbygninger og annet utstyr. Slike store investeringer er det knyttet stor risiko til på grunn av inntektsgrunnlaget generelt, og særlig når arealgrunnlaget for driften ikke er forankret i selveid jord. Med så stor andel leiejord er næringen helt avhengig av jordeiers velvilje for å kunne drifte de arealene de har lagt til grunn for sine investeringer.

Jordbruksareal er et driftsmiddel og fundamentet for matproduksjon. Dersom prisen på dette driftsmiddelet blir høyere enn avkastningsevnen, er vi redd for at de færreste i næringen har råd til å kjøpe leiejorda selv om den blir til salgs. Avregulering av priskontrollen kan medføre økte priser på dyrka jord. Fylkesmannen er i denne sammenheng enig med departementet i at økte priser vil kunne øke utbudet av leiejord for salg. Det er imidlertid

ikke sikkert at de som trenger tilleggsjord for å styrke gårdsbruket sitt er i stand til å forsvare investeringen.

På denne bakgrunn ser Fylkesmannen i Møre og Romsdal også fordeler ved å beholde «priskontrollen» på landbrukseiendommer.

Dersom priskontrollen likevel oppheves vil fylkesmannen understreke viktigheten av å følge opp reglene om driveplikten i jordloven § 8.

Med hilsen

Rigmor Brøste (e.f.)
Ass. Fylkesmann

Anne Berit Løset
landbruksdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.